

To be and to Play! 2023

Evaluatieverslag

AAN DE
SLINGER

Inhoudsopgave

1. Projectinhoud en artistiek concept	3
2. Doelen van het project	4/5
3. Gerealiseerde activiteiten en aanpassingen	6
4. Het proces tot aan de voorstelling	7
5. De voorstelling	8
6. Leerpunten	9/10
7. Successen	11
8. Organisatie	12
9. Publiciteit	13
10. Verduurzaming en vervolg	14
11. Toelichting op de afrekening	15
12. Conclusie	16

1. Projectinhoud en artistiek concept

Dit verslag beschrijft de theaterpilot To be and to Play. Een participatieproject voor mensen met een (licht) verstandelijke beperking in Houten met als resultaat een theatervoorstelling door hen uitgevoerd op het podium. Voor dit project hebben Stichting Aan de Slinger en welzijnsorganisatie 'van Houten&co' de handen ineen geslagen.

Met ten doel: Het realiseren van duurzame cultuurprojecten voor mensen met een (licht) verstandelijke beperking en een blijvend aanbod creëren voor deze doelgroep.

Het beperkte cultuuraanbod in Houten voor deze doelgroep en de toenemende eenzaamheid tijdens en na corona vormden de aanleiding voor To be and to Play. Daarnaast was het doel om deze groep een meer vertrouwde en zichtbare plek te geven in de samenleving. Mensen met een beperking verdienen net als ieder ander ook een mooi en passend aanbod voor vrije tijd en ontwikkeling. De samenwerking met 'van Houten&co' maakte dit mede mogelijk.

Artistieke concept

Regisseur Sophie Plekker heeft samen met de deelnemers de theatervoorstelling gemaakt. Sophie Plekker werkte vanuit oprechte interesse en nieuwsgierigheid. Ze was nieuwsgierig naar wie de deelnemers zijn, naar hun levensverhalen en naar wat hen uniek maakt. De verhalen uit de klassieke theatertekst van Romeo & Julia, de persoonlijke verhalen die naar boven kwamen tijdens groeps gesprekken en concrete improvisaties op de speelvloer, zijn de leidraad geweest voor het artistieke concept.

Door vakmatige professionaliteit, oprechte, ongecensureerde én onbevooroordeelde interesse werd er gebouwd aan het vertrouwen tussen de regisseur en de spelers. Na het schrijven van de tekst werd er gerepeteerd. De repetities en bijeenkomsten waren onder leiding van regisseur Sophie Plekker. Sophie heeft eigenheid en authenticiteit hoog in het vaandel staan, zodat de deelnemers zichzelf ook echt herkennen in het stuk.

Op het toneel maakten de deelnemers contact met de buitenwereld en konden ze hun stem laten horen. Deelnemers konden zichzelf op een positieve manier presenteren en erkenning, applaus en trots oogsten.

Het onderzoeken van emoties stond tijdens de repetities centraal. Dit daagde uit tot reflectie bij de deelnemers. Ze herinnerden zich spannende, ontroerende, tragische of grappige momenten. Belangrijke momenten. Door deze emoties en verhalen te verbinden aan het theaterstuk 'Romeo & Julia', ontstond er een mooie verbinding tussen eigen ervaringen, gevoelens en het script.

Daarnaast is er ook gewerkt aan hoe te spelen. Zowel technisch - je tijd nemen, je lijf gebruiken, emoties uiten, verstaanbaar praten -, maar ook: hoe maak je een verhaal theatraal? Een zoektocht die alle deelnemers zijn aangegaan!

2. Doelen van het project

Twaalf mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) nemen deel aan het project

Bij de start van het project deden er twaalf deelnemers mee. Dit was een mix tussen mensen met een licht verstandelijke beperking en een verstandelijke beperking. Tijdens het repetitieproces is één deelnemer afgehaakt, omdat het theaterproject niet bij hem paste.

Er worden nieuwe ontmoetingen tot stand gebracht, waardoor eenzaamheid binnen deze doelgroep vermindert

Het project heeft zowel 'bekende' mensen met een (licht) verstandelijke beperking van Aan de Slinger (dit waren de deelnemers die de dagbesteding volgen bij onze huiscateraar, Deksel's Lekker) als nieuwe mensen met een (licht) verstandelijke beperking naar het theater getrokken. Hierdoor zijn er nieuwe ontmoetingen ontstaan. In het interview filmpje, dat tijdens de voorstelling is gebruikt, zegt deelnemer Manuel het volgende: "Ik vind het juist geweldig. Heel gezellig met elkaar, om elkaar te leren kennen en met elkaar om te gaan."

Deelnemers met een licht verstandelijke beperking maken actief kennis met theater, kunst en cultuur en kunnen hun talenten op kunst- en cultuurgebied ontdekken, verrijken en verdiepen

Alle deelnemers hebben zichzelf binnen de discipline theater uitgedaagd, en hun niveau en artistieke vaardigheden (verder) ontwikkeld. Al gedurende het repetitieproces, maar ook door het spelen van de uiteindelijke voorstelling, hebben de deelnemers een groeiproces doorgemaakt. Deelnemers groeiden steeds meer in hun rol en in hun individuele prestaties. De groep als geheel werd gedurende het repetitieproces een steeds hechtere eenheid. De deelnemers hebben zich erg ontwikkeld in spel, maar ook hebben zij zelf een grote ontwikkeling doorgemaakt.

De opgedane kennis m.b.t het proces en het samenwerken met LVB deelnemers wordt gedeeld met lokale partners, theaterdocenten en theaterscholen in Houten

De kennis die is opgedaan tijdens dit project wordt overgedragen aan andere partijen in het culturele veld en aan welzijnsorganisaties. We zetten de registratie in combinatie met een informatiebrief in om de opgedane kennis te delen met het culturele veld. Verder gaan we in gesprek met theaterdocenten en theaterscholen in Houten voor een mogelijk duurzaam aanbod voor deze doelgroep. Ook dragen we de opgedane kennis over, tijdens de Houtense Cultuurtafel, aan onze culturele partners.

Er is aandacht voor het verder ontwikkelen en onder de aandacht brengen van een passend cultuuraanbod voor mensen met een (licht) verstandelijke beperking door cultuuraanbieders

Aan de Slinger, de cultuurmakelaar en 'van Houten&co' zetten zich in voor een vervolg. In samenwerking met de culturele sector van Houten wordt gewerkt aan een mooi aanbod, voor meer cultuurparticipatie door mensen met een (licht) verstandelijke beperking. Op dit moment is er nauw contact met regisseur Sophie Plekker voor het aanbieden van theaterlessen aan deze doelgroep. In hoofdstuk 10 Verduurzaming en vervolg leest u meer.

3. Gerealiseerde activiteiten en aanpassingen

Het aantal deelnemers en het aantal repetities zijn volgens plan gerealiseerd. De samenstelling van de doelgroep is, vanwege de lastige werving, veranderd naar een mix van mensen met een licht verstandelijke beperking en mensen met een zwaardere verstandelijke beperking.

Door het uitvallen van de muzikaal leider zijn er portretten en twee korte films gemaakt met de deelnemers. De portretten en korte films waren onderdeel van de uiteindelijke voorstelling. De korte films zijn hieronder te bekijken:

[Introductie van de spelers](#)

[Bloemenveld film](#)

Verder hebben we één vrijwilliger ingezet voor de begeleiding van de deelnemers tijdens de repetities. In hoofdstuk 7 Leerpunten leest u meer over de werving van de deelnemers en de inzet van vrijwilligers.

4. Het proces tot aan de voorstelling

Voortraject februari/maart 2023	Werving vrijwilliger ter begeleiding van deelnemers door Silvia Gerrits ('van Houten&co')
Voortraject februari/maart 2023	Werving deelnemers door Silvia Gerrits ('van Houten&co') en Aan de Slinger via e-mail nieuwsbrief, social media, partnerorganisaties en 't Groentje
Voortraject februari/maart 2023	Werving deelnemers bij Deksel Lekker door Aan de Slinger
3 April 2023	Kick-off repetitie. Deelnemers kregen informatie over de opzet van het project, maakten kennis met regisseur Sophie Plekker en het projectteam en namen deel aan een workshop.
April 2023	Het project is volgens plan van start gegaan. In de opstartfase en tijdens de repetitieperiode vond regelmatig overleg plaats tussen de projectleider Else Koolmees en regisseur Sophie Plekker.
31 Mei 2023	Bezoek fotograaf Paul van der Klei voor het maken van de portretten.
5 Juni 2023	Filmdag met interviews en opnames in het bloemenveld met de deelnemers
14 Juni 2023	Generale repetitie en de voorstelling in Aan de Slinger

5. De voorstelling

Twee weken voorafgaand aan de voorstelling was het nog erg spannend of er genoeg materiaal was met de spelers om een voorstelling/presentatie te creëren. We hebben er daarom voor gekozen om eerst alleen familie en vrienden uit te nodigen. Door het toevoegen van film is het gelukt om een presentatie neer te zetten van 30 minuten.

De voorstelling stond gepland op woensdag 14 juni in Aan de Slinger. De voorstelling was voor iedereen de kers op de taart van het project. Alles kwam samen. Alle deelnemers hadden ontzettend veel zin om op het podium te staan. Voor alle deelnemers was dit de eerste keer op het podium. Dit bracht ook spanning en zenuwen teweeg.

De deelnemers hebben enorm genoten van de voorstelling. Het stuk was vrolijk, ontroerend en persoonlijk. De dankbaarheid van de deelnemers aan het projectteam was groot. Voorafgaand aan de voorstelling werden er cadeautjes uitgedeeld door de deelnemers met persoonlijke kaartjes. Deelnemers waren trots. Reactie van Kim (deelnemer To be and to Play!): "Toneelles vind ik het leukste. Ik voel me echt thuis op het podium."

Hieronder vind u de link naar de registratie van de voorstelling:

[Voorstelling registratie](#)

6. Leerpunten

Door dit pilotproject hebben we veel geleerd over het werken met deze doelgroep. Voor een eventueel vervolg nemen we de volgende punten mee:

Werving

De werving was lastiger dan verwacht. De mensen met een LVB die ambulant thuis wonen waren lastiger te bereiken. Voor hen is de drempel tot deelname groot, vooral als ze geen andere mensen kennen die ook mee willen doen. Ook zijn zij vaak nog niet bekend met het theater. Uiteindelijk hebben we onze doelgroep verbreed naar mensen met een verstandelijke beperking.

Na het project hebben we met een aantal deelnemers geëvalueerd over de werving. We kregen van hen goede tips die we kunnen toepassen bij een eventueel vervolg. Bij het werven zijn de volgende punten van belang:

Werken met beeld

Mensen met een licht verstandelijke beperking krijgen informatie vaak minder goed binnen als zij veel tekst moeten lezen. Het werven met foto's, maar vooral video, helpt hierbij. De registratie en de twee korte filmpjes die zijn gemaakt kunnen helpen bij een volgend project om een goed beeld neer te zetten van wat het project inhoudt. Dit verlaagt de drempel om aan te melden. Ook de uitleg over het project in de vorm van een video werkt drempel verlagend. Zo ziet men ook alvast een gezicht bij het project.

Het gebruik van een flyer kan zowel fysiek als digitaal worden ingezet. Zet op deze flyer vooral foto's en een korte uitleg. Gebruik daarnaast een QR-code om geïnteresseerden door te verwijzen naar uitlegvideo's en inspiratie filmpjes.

Persoonlijke contact

De informatie moet via begeleiders, familie, sociale media of gedrukte advertenties bij de doelgroep komen. Het is belangrijk om alle instanties waar deze doelgroep bij aangesloten is goed in kaart te brengen. Zodra dit netwerk sterk is kan er via begeleiders persoonlijk contact gelegd worden met potentiële deelnemers.

Meenemen van begeleider, familie of vriend(in) naar kick-off repetitie

Na aanmelding kan de drempel om alleen naar de kick-off of eerste repetitie te gaan nog te hoog zijn. Het is daarom belangrijk om te benadrukken dat deelnemers eerst een keer gratis mogen ervaren en hierbij hun begeleider, familielid of vriend(in) mee mogen nemen.

Geef uitleg over het deelnemersbedrag

Bij dit project hadden wij het totaal bedrag (50 euro) gecommuniceerd op de wervingsflyer. Hierdoor heeft een deel van de geïnteresseerden zich niet aangemeld. Voor deze doelgroep is het belangrijk dat je hier extra uitleg bij geeft. Bijvoorbeeld "Er zijn 10 repetities. Per repetitie betaal je 5 euro".

Duur van het project en de repetities

We zijn er tijdens het project achter gekomen dat 10 repetities voor het werken met deze doelgroep te kort is om naar een volledige voorstelling toe te werken. De deelnemers hebben eerst de tijd nodig om kennis te maken met spel. Hier zijn al ongeveer 10 repetities voor nodig.

De repetities van anderhalf uur waren goed. Langer is voor deze doelgroep te belastend. Door het uitvallen van een repetitie, vanwege een vakantie van een grote groep deelnemers, hadden we op 22 mei een dubbele repetitie gepland. Achteraf bleek dat dit te inspannend was voor sommige deelnemers.

Door het te korte repetitieproces ontstond er aan het einde wat tijdsdruk. Het filmen van de twee voorstelling filmpjes moest hierdoor tijdens en na de repetitie op 5 juni plaatsvinden. Dit was achteraf ook een te inspannende dag geweest.

Voor een eventueel volgend project gaan wij uit van minimaal 10 repetities om kennis te maken met spel en daarnaast nog minimaal 10 repetities om toe te werken naar een voorstelling/eindproduct.

Inzet vrijwilligers

In ons projectplan zijn wij uitgegaan van drie vrijwilligers ter begeleiding van de twaalf deelnemers. In de praktijk bleek drie wel erg veel te zijn. Naast de regisseur en de projectleider heeft één vrijwilliger elke repetitie bijgewoond ter ondersteuning van de deelnemers. Daarnaast waren er twee begeleiders vanuit Deksel Lekker (huiscateraar Aan de Slinger) die de deelnemers opvingen en op sommige dagen de lunch voor de deelnemers verzorgden.

We hebben gemerkt dat een vaste begeleider tijdens de repetitie werkt. Dit ontzorgt de regisseur en vormt een veilige omgeving voor de deelnemers.

Bewustwording creëren van de mogelijkheden bij begeleiders en familie van de doelgroep

Bij het schrijven van het projectplan voor deze pilot lag de focus op kennisdeling aan Houtense cultuuraanbieders en theaterdocenten. Op deze manier zouden Houtense vakdocenten kennismaken met het aanbod voor mensen met een LVB. Tijdens en na afloop van het project bleek dat deze kennisdeling ook heel belangrijk is voor begeleiders en familie van de doelgroep. Door het zien van de voorstelling en de groei die de deelnemers hadden doorgemaakt zagen zij de grote meerwaarde van dit project en van kunst- en cultuurparticipatie voor deze doelgroep.

“Ik wist niet zo goed wat ik moest verwachten bij het project. Het heeft alle verwachtingen overtroffen. Jullie hebben iedereen in zijn of haar kracht gezet. Het heeft mijn ogen geopend voor wat er allemaal mogelijk is.”
(moeder van deelnemster Kim)

7. Successen van het project

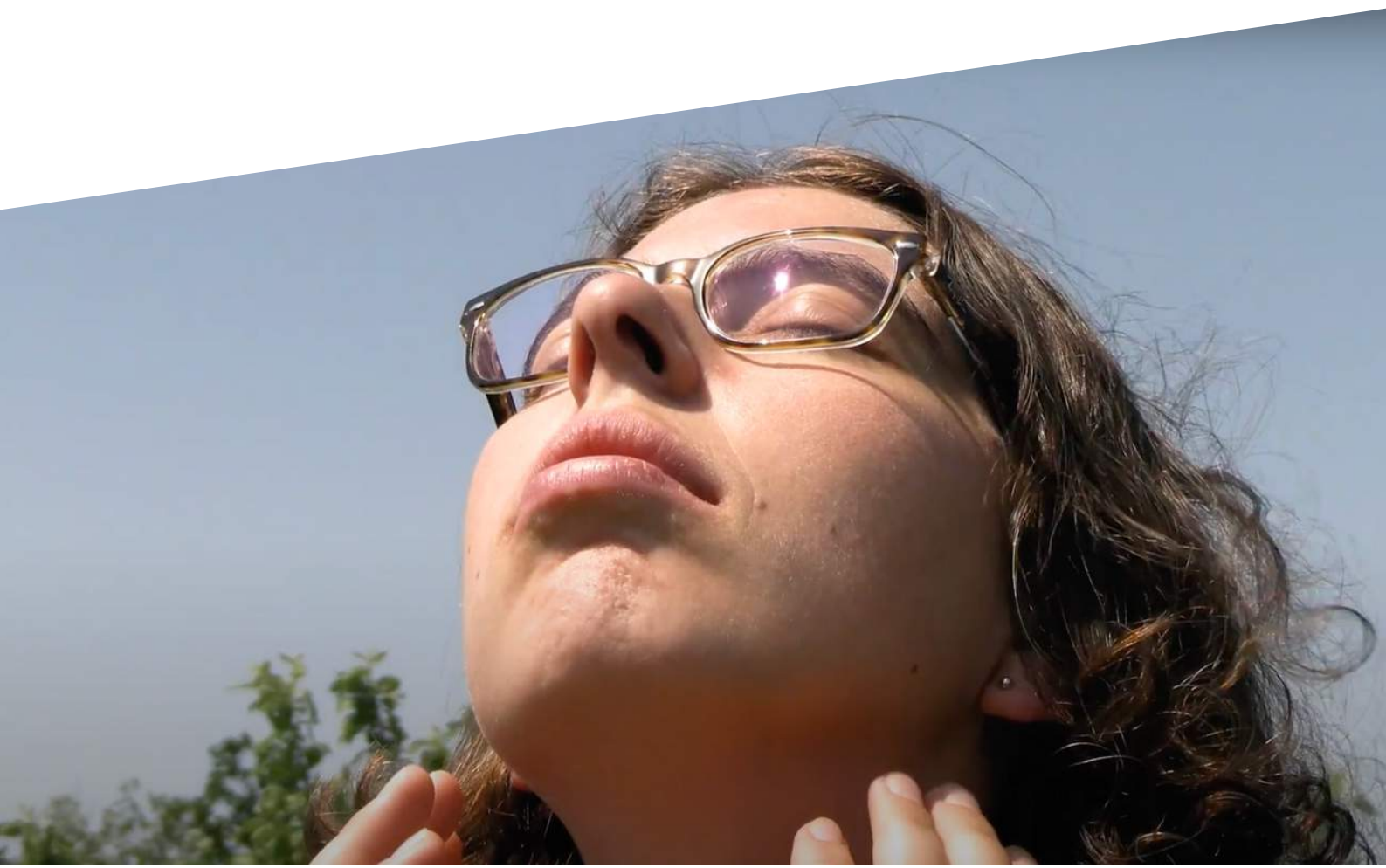
Deelnemers toonden na afloop uitdrukkelijk hun dankbaarheid voor deelname aan dit project. Voor hen waren de repetities en het contact met het projectteam iets waar ze naar uitkeken. Het project wakkerde de (al latent aanwezige) creativiteit van de deelnemers aan.

Wij hebben een ontzettend grote ontwikkeling gezien bij de deelnemers die ook nu, een maand na de voorstelling, nog steeds zichtbaar is. Een van de deelnemers, werkend bij de huiscateraar van Aan de Slinger, maakt nu een praatje met mensen. Iets wat vóór dit project nauwelijks gebeurde. Dit is voor ons prachtig om te zien.

De samenwerking tussen Aan de Slinger en Sophie Plekker verliep erg goed. Beide partijen wisten elkaar te vinden. De rollen en verantwoordelijkheden waren duidelijk. Een project als dit is voor beide partijen voor herhaling vatbaar. Daar worden in augustus van 2023 de eerste gesprekken voor gevoerd. Een mooi resultaat!

Het begeleiden van de deelnemers door vrijwilliger Mariska van 'van Houten&co' was een groot succes.

Sophie Plekker heeft zich enorm ingezet om de uitvoering van het project tot een succes te brengen. Vanwege de tijdsdruk en het wegvallen van de muzikaal leider moest zij het artistiek plan bijsturen. Gelukkig was dit niet voor niks. To be and to Play werd door familie, vrienden en andere bezoekers ontzettend goed ontvangen. Zo schreef videograaf Patrick Pluijaar "Wat was het een prachtig geslaagde en bijzondere voorstelling en avond gisteren!!! Dat zal ik niet snel vergeten! Dank jullie wel dat ik hier onderdeel van kon zijn! Ik heb er echt van genoten."

8. Organisatie

De organisatie van *To be and to Play* bestond uit:

Project- en productieleiding, Aan de Slinger	Else Koolmees
Artistieke leiding/regisseur	Sophie Plekker
Projectteam, 'van Houten&co'	Silvia Gerrits
Artistiek team, film	Patrick Pluijaar
Fotografie	Paul van der Klei
Vrijwilliger, 'van Houten&co'	Mariska Bunnik
Publiciteit en Marketing, Aan de Slinger	Tessa Weber & Suzan Linde
Techniek, Aan de Slinger	Quinten den Hartog, Mirek Bos & Thomas Koster
Gastheren, gastvrouwen, kassamedewerkers	Aan de Slinger

9. Publiciteit

De publiciteit voor *To be and to Play* is op te delen in een aantal onderwerpen/fases: het kenbaar maken van het project, het werven van deelnemers, het werven van publiek voor de voorstellingen en het zorgen voor een mooie terugblik naderhand. Door middel van foto's, filmpjes, drukwerk, publicaties, nieuwsberichten en reacties van de deelnemers zijn de gebeurtenissen rondom het project gecommuniceerd.

Een overzicht van alle publicitaire uitingen van *To be and to Play*

Kenbaar maken van het project

- De website van Aan de Slinger en 'van Houten&co'. Hier is de achtergrond van het project beschreven. <https://www.aandeslinger.nl/projecten/to-be-and-to-play-project>

Het werven van deelnemers

- Het werven van deelnemers heeft plaatsgevonden door het bezoeken van activiteiten waar mensen met een LVB komen.
- Social media kanalen
- E-mail nieuwsbrieven, o.a. naar andere organisaties/stichtingen die werken met mensen met een LVB.
- Persbericht in het Houtens Nieuws.
- Flyers. De flyers zijn uitgedeeld bij verschillende activiteiten waar mensen met een LVB komen. Ook is er een digitale flyer doorgestuurd.
- De kick-off repetitie waar men vrijblijvend kon komen kijken, vragen stellen, informatie krijgen, een workshop volgen en (desgewenst) aanmelden.

Het werven van publiek via

- De deelnemers en hun achterban. Er zijn ansichtkaarten ontwikkeld die de deelnemers konden uitdelen om hun achterban uit te nodigen.
- Websites betrokken partnerorganisaties, met name Aan de Slinger waar de kaartverkoop plaatsvond.
- Social media kanalen.
- Digitale nieuwsbrieven van Aan de Slinger waar op diverse momenten aandacht besteed is aan *To be and to Play*.

Publiciteit tijdens en na de voorstelling

- Paul van der Klei heeft voor aanvang van de voorstelling portretfoto's gemaakt van de deelnemers.
- Met de registratie van de voorstelling hebben we een groter publiek kunnen bereiken. Stichting Axelhof heeft de registratie mogelijk gemaakt.
- Direct na afloop van de voorstellingen zijn er in de foyer reacties opgehaald bij familie, vrienden en theaterbezoekers.

10. Verduurzaming en vervolg

Aan de Slinger, de cultuurmakelaar en 'van Houten&co' zetten zich in voor een vervolg op dit project. De kennis (do's en don'ts, aandachtspunten) wordt overgedragen aan andere partijen in het culturele veld. In samenwerking met de culturele sector van Houten wordt gewerkt aan een mooi aanbod, voor meer cultuurparticipatie door mensen met een LVB. Met de volgende middelen hebben we de start gemaakt:

- Verduurzaming staat op de agenda van Aan de Slinger en 'van Houten&co'
- Sturen van informatie en de registratie van dit project naar Houtense cultuuraanbieders. Hierin worden de mogelijkheden op het gebied van cultuureducatie voor mensen met een LVB onder de aandacht gebracht.
- Flyer en filmpjes met aanbod voor vervolgactiviteit die verstrekt wordt aan deelnemers en breed verspreid wordt op vele doelgroepgerichte locaties;
- Augustus 2023 voeren Sophie Plekker en Aan de Slinger gesprekken over een vervolgproject.
- Kennisdeling met het culturele veld komt aan bod tijdens de terugkerende Houtense cultuurtafel, in najaar 2023.

11. Toelichting op de afrekening

Voor dit project is er een realistische begroting opgesteld. Ter onderbouwing van de financiën hebben wij het volgende aan dit verslag toegevoegd:

- de begroting en afrekening
- de urenverantwoording

Kosten

Reiskosten

De reiskosten van de artistiek leider viel lager uit dan verwacht. Ook door het uitvallen van de muzikaal leider zijn er reiskosten bespaard.

Personeel techniek en apparatuur (beamer)

Er zijn extra kosten gemaakt door het maken van de filmpjes van de deelnemers. Deze filmpjes werden tijdens de voorstelling afgespeeld. Door het gebruik van film tijdens de voorstelling was er een extra technicus nodig en werden er kosten gemaakt voor het gebruik van de beamer.

Decor

De hogere kosten voor het decor hebben we kunnen compenseren door het weglaten van kostuums. De deelnemers hebben eigen kleding gebruikt tijdens de voorstelling.

Inkomsten

Inkomsten fondsen

De inkomsten van fondsen zijn iets lager uitgevallen dan in eerste instantie begroot.

Eigen bijdrage deelnemers theater pilot

Bij de werving van de deelnemers merkten we dat het bedrag van 50 euro voor velen een drempel was om mee te doen. Een totaalbedrag van 50 euro klinkt voor deze doelgroep als heel veel. Hierdoor wilde een deel van de mensen met een LVB zich niet aanmelden. We hebben daarom voor dit project gekozen om geen deelnemersbijdrage te vragen.

Inkomsten kaartverkoop, betalende bezoekers

Doordat er meer bezoekers naar de voorstelling zijn gekomen (107 i.p.v. 80 personen), zijn de opbrengsten van de voorstellingskaarten € 804,79,-.

